

amelyet sokszor és sokan átértünk már: a héja viszi a legféltettebb galambunkat, mi meg csak toporgunk és elkeveredetten arra gondolunk, hogy megint, ha nem is önkéntesen, de önzetlenül támogattuk a hazai természetvédelmet.

Nagy-Britanniában a természetvédők nem vitatják, hogy a postagalamb egy fontos táplálékforrása az ott élő sólymok nagy részének. A Ragadozó Munkacsoport (Raptor Working Group) értékelése szerint évente a postagalamb-populáció 4%-át ölik meg.

A „szőrmés” ragadozók

A „szőrmés” ragadozók közül galambjainkat leggyakrabban a nyest (amely immár város-lakóvá vált), a görény, esetleg a menyét támadja.

A nyest (*Martes foina*) az egész országban megtalálható, hegyvidéken leginkább sziklás erdőségekben, de alföldi települések gazdasági épületeinek padlásán is előfordul. Házigalamb, vadgerle, balkáni gerle, fiatal baromfi, rágcsálók, illetve különböző gyümölcsfáink termése szerepel tápláléklistáján. Egyedszáma a 90-es években megemelkedett, ezért már nem védett. A nyest ellen a legjobb védekezés, ha megpróbáljuk nem odacsalogatni, például a kertés házban élők a szemetet jól záródó kukába teszik, és nem hagyják kinn a kutya vagy a macska eledelét, miután azok befejezték az evést.

Ha van macskánk, akkor különösen óvatosak legyünk a nyest megtelepedésével: megtámadják egymást, és kölcsönösen elpusztítják egymás kölykeit. A küzdelemben általában a nyest a sikeresebb, ahol megtelepszik, onnan a macskák rövidesen eltűnnek. A kutyákat elkerüli, ezért a kutyánkat érdemes az udvaron szabadon tartani. Ha estére láncra kötjük vagy bezárjuk a házőrzőt, a nyest könnyebben betelepül a fák lombkoronájába, és csak éjnek idején hagyja el kuckóját. Galambjainkhoz legtöbbször a tetőn át jut be, emiatt egyrészt akadályozzuk meg, hogy a tetőre feljusson, másrészt a tetőt tegyük részére áthatolhatatlanná. Fontos a tetőhöz vezető faágak levágása, a létrák eltávolítása, esetleg a gyümölcsfák törzsére helyezett „szoknyával” annak megakadályozása, hogy az állat felmásszon a fára, s onnan ugorjon át a tetőre. A kertü galambházat ajánlatos egyméteres magasságig fém vagy más sima felületű anyaggal burkolni, ezen ugyanis nem

Nyest

tud felmászni az állat. A nyest a tetőn egy cserép félrenyomásával igyekszik behatolni, akár öt centiméter átmérőjű lyukon is képes átbújni. Ha van rá lehetőségünk, szedjük le a cserepeket és a tetőleceket, a gerendaközöket fedjük be erős, apró lyukú drótfonattal, majd helyezzük vissza a tetőleceket és a cserepeket. A ragadozók a hullámpala alatt is bemásznak, ezért a hullámpala „hullámaid” vastag fémlappal kell befedni.

Kísérletet tehetünk zajriasztással is, ehhez megfelel bármilyen rádió vagy ultrahanggal működő nyestriasztó, esetleg segíthet (ha nem mozognak egyéb állatok a galambház körül) mozgásérzékelős reflektortok felszerelése. A nyest nem védett állat, de lakott területen tilos lőni vagy mérgezni! Egy élvező csapdával megfoghatjuk, ekkor illik a természetbe visszavinni. A csapdába praktikus azt a dögöt berakni, melyet korábban ő pusztított el, de próbálkozhatunk édes süteménnyel, lekvárral, galambtojással is. A nyest elűzésére sikeresnek bizonyult a „kutyaszag” is. Ha egy-két hétig kutyák testszagával frissen átitatott alomanyagot vagy vizeletével áztatott rongyokat, ürülékkel talál a fészke közelében, bizonyosan elmenekül. Azzal is siettethetjük a távozását, ha eltakarítjuk a székletét, és bolygatjuk a búvóhelyét.

Menyét

A menyét (*Mustela nivalis*) egész Európában előfordul, hazánkban az Alföldtől a hegyvidékig, a füves pusztától az erdőségekig mindenhol közönséges. Félig fedett élőhelyeken (erdősávok, csenderesek, növényzettel fedett utak, töltések, árkok széle) gyakoribb. Egér- és pocokpusztítása miatt hasznos. Vérengző kisorogó, jellemzője, hogy a szűkségeitől felül is öl. Ennek pontos okát nem tudjuk, de ha beszabadul egy galambdúcba, nagy károkat okozhat. Bőség idején zsákmányát akkor is megöli, ha nem eszi meg, sokszor csak a fejét rágja le.

Ha az óvintézkedések ellenére továbbra is tartunk a ragadozó éjszakai támadásától, ajánlatos galambjainkat éjjelre bedobozolni és biztonságos helyre szállítani mindaddig, amíg védelmi rendszerünket tökéletesen kiépítjük.

ANKER ALFONZ EMLÉKÉRE

Ebben a könyvben többször esett már szó Anker Alfonzról, akit méltán nevezhetünk a hazai, modern postagalambsport egyik legnagyobb alakjának és európai hírű tekintélyének. A szaklapokban közölt írásai 1948-tól 1979-ig óriási érdeklődést, nemegyszer heves szakmai vitákat váltottak ki. 1972-ben *Repülő keresztretjvény* címmel megjelent kötetében harminc év postagalambászatának tapasztalatait foglalta össze tudományos alaposan. Szakmai ismeretekben mérőföldekkel megelőzte korát, ezért könyve és szakcikkei – amelyek néhány éve könyv formájában is megjelentek – még manapság is megbízható információforrást jelentenek az érdeklődő postagalambászok számára. A magyar állattenyésztési tudomány egyik legeredetibb, kimagasló egyénisége megérdemli, hogy tiszteljük emberi nagysága és különleges szakmai tudása előtt, már csak azért is, mert életútjának végigkísérése a múlt század viharos éveibe is betekintést nyújt.

Anker Alfonz 1925-ben Budapesten, régi katonacsaládba született. Mindkét nagyapja tábornok volt, édesapja ezredes, anyai nagyapja a császári udvarban Ferenc Szalvátor főherceg főudvarmestere, Ferenc József császár vadásztársa. Ősei nagyrészt lóval foglalkozó emberek voltak, így került az Anker család Komáromba, ahol édesapja 1945-ig a komáromi méntelep parancsnoka volt. A fiatal Alfonz is méneskarri tisztt szeretett volna lenni, a második világháború végén azonban a Ludovika Akadémiával Németországba, majd onnan a bécsi Spanyol Lovasiskolába került. Itt végezte első tudományos kutatását, a lipicai fajta tenyészmódszerének vizsgálatával, s ennek során felismerte a vonaltenyésztésnek egy rendkívül eredményes módszerét, amely a lipicai fajta fenntartásának genetikai alapja volt, de amelyet az osztrákok hivatalosan soha nem közöltek.

Hazatelepülése után először a tata-remeteségi méncsikótelepen, majd Alagon, később a máti ménesben, utóbb Tiszafüreden folytatta szakmai munkáját, ekkor már a sertésnyésztés mellett a ló-, a baromfi-, a juh- és a postagalamb-tenyésztésben. Munkásságában itthon elsőként alkalmazta a Nyugat-Európában egyre inkább teret hódító populáció-genetikai ismereteket és módszereket, s ezért Guba Sándor főigazgató 1962-ben Kaposvárra hívta az akkori Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumba (néhány év múlva főiskola), tudományos kutatónak. Anker Alfonz meghálalta a kinevezését: a Magyar Tudományos Akadémia a magyarországi hibrid sertés előállításával bízta meg. Irányításával

Anker Alfonz

a főiskolán kialakították a Ka-hyb hibridsértést, amely 1972-ben államilag elismert fajtaminósítást nyert, majd országos, sőt (mivel Európában az első hibridek egyike volt) európai hírnevet szerzett a magyar állattenyésztésnek és a Kaposvári Főiskolának. Az Országos Mezőgazdasági Fajtaminósító Tanács elfogadta a Ka-hyb nemesítésében alkalmazott folytatható hibridizációs módszert, és Anker állami díjat kapott.

A postagalambsport iránti szenvedélye szakmai sikerei között sem lankadt: cikkei, tanulmányai a legnevesebb nyugat-európai lapokban jelennek meg, így a *De Duif*, a *Die Sporttaube*, a *La Colombophilie Belge*, a *Neerlands Postduiven Orgaan*, a *Die Brieftaube*, a *Le Pigeon Voyageur* sorozatban közölte írásait, melyek révén világhírű szaktekintéllyé vált. Az 1960-as évek közepén a Magyar Postagalamb Sportszövetség országos szakelődőjává választotta. Elismertségét jelzi, hogy 1976-ban Kaposvárra látogatott Piet de Weerd és Gerard van der Pluym, míg néhány évvel korábban Steven van Breemen is a vendége volt. Könyve, cikkei nyomán átalakult hazánkban az addig divatos szemlélet, a standard elmélet szerinti értékrend.

Anker Alfonz a Janssen-galambok mellett a Delbar-Fabry és a Symons-galambok után a Desmet-Matthijs galambokat favorizálta, s az volt a véleménye, hogy ezek testesítik meg azt a típust, amelyre a majdan létrehozandó Anker-törzs is épülhet. Időnek előtte bekövetkezett halála miatt azonban az nem jött létre.

Anker Alfonz soha nem titkolta, hogy a tenyésztést részesíti előnyben, és a versenyzés tökéletes megszervezéséhez tudományos munkája és gyakori kényszerű költözése miatt nem sok ideje marad. Ezért barátjával létrehozták a budapesti Kottek–Anker és a kaposvári Anker–Kottek dúcot, s a tenyésztési munkát mindkettőben ő végezte. Az általa tenyésztett galambok versenyeredményeiket nem Kaposváron, hanem a sporttárs, Kottek Károly budapesti dúcában csillogtatták. (Kaposváron kelt például az a Desmet-Matthijs vérű 71-448 Kincsem kékkovácsolt tojó, mely a Kottek-dúcba kerülve egyévesen 11 úton 10 helyezést és 5436 díjkilométert repült, ami a maga idejében példátlan teljesítmény, országos rekord volt.) A kaposvári dúc olyan tartós versenysikereket nem ért el, mint a budapesti Kottek–Anker dúc. (Ilyen együttműködések nem ritkák a postagalambok tenyésztésében: Meulemans és Wouters sikeres partnerek voltak, ahol előbbi volt a tenyésztő és utóbbi a versenyző.)

Anker Alfonz 1978-ban több hónapra kórházba került, majd 1979-ben fiatalon, 54 éves korában elhunyt. Halálával nagy úrt hagyott maga után, azóta két emberöltő telt el, de hazánkban még mindig ő az egyik legismertebb postagalambász.